Steigen kommune

MØTEINNKALLING

Utvalg: Steigen kommunestyre (Fellesmøte med kommunene Tysfjord, Hamarøy og Sørfold).
Møtested: **Ulvsvåg Grendehus**
Møtedato: 30.03.2009 **Tid: Kl. 10:00**

Eventuelle forfall, samt forfallsgrunn bes meldt **snarest** til sentralbordet, tlf. 757 78800.

Vararepresentanter som evt. skal møte vil få nærmere innkalling over telefon.

Representantene ordner med skyss på billigste måte.

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr.		**Arkivsaksnr.** **Tittel**
PS	12/09	06/991 **AVTALE MED SKS EIENDOM AS (SKS) OM OMDANNING AV NORD-SALTEN KRAFTLAG A/L (NSK) TIL AKSJESELSKAP**

Eventuelt.

AVTALE MED SKS EIENDOM AS (SKS) OM OMDANNING AV NORD-SALTEN KRAFTLAG A/L (NSK) TIL AKSJESELSKAP

Saksbehandler:	Inge Albriktsen	Arkiv: S01
Arkivsaksnr.:	06/991	

Saksnr.:	**Utvalg**	**Møtedato**
12/09	Steigen kommunestyre	30.03.2009

Forslag til vedtak:

1. Ordfører får fullmakt til å inngå en avtale med SKS Eiendom AS om omdanning av Nord-Salten Kraftlag A/L til aksjeselskap.

2. Ordfører får fullmakt til å inngå avtale med de øvrige tre kommunene om fordeling av eierandeler m.v. i Nord-Salten Kraftlag A/L.

Saksutredning:

1. Innledning

Denne saken har en lang forhistorie, den er kompleks og det er gjort flere forsøkt tidligere på å få løst tvisten med SKS for domstolene og ved avtale. Etter flere forhandlingsrunder i 2008 og 2009 ble det på møte den 24. februar 2009 mellom ordførerne/rådmennene i de fire kommunene og advokat Ulf Larsen (Forhandlingsutvalget) besluttet at det skulle fremmes en felles kommunestyresak til samtlige fire kommunestyrer.

Sakskomplekset forutsettes vel kjent gjennom de saker som tidligere er fremmet i kommunestyrene og det redegjøres i innstillingen ikke nærmere for de tidligere saker som er fremmet for kommunestyret og formannskapet. Den 4. oktober 2006 ble det avholdt et tilsvarende felles kommunestyremøte på Ulvsvåg og samtlige kommunestyrer traff slikt enstemmig vedtak:

1. Ordfører får fullmakt til å inngå en avtale med SKS Eiendom AS om endring av vedtekter m.v. for Nord-Salten Kraftlag A/L som ikke er ugunstigere for kommunen enn avtaleutkastet av 12. november 2004. Det forutsettes at ordførerne i de øvrige tre eierkommuner har tilsvarende fullmakt og slutter seg til avtalen.

2. Ordfører får fullmakt til å inngå avtale med SKS Eiendom AS om at SKS Eiendom trer ut som andelseier av Nord-Salten Kraftlag A/L mot å få utbetalt maksimalt 15 % av selskapets totalverdi og mot en førsterett til å kjøpe eierandeler og/eller virksomhetsområder som selges ut av regionen. Det forutsettes at ordførerne i de øvrige tre eierkommuner har tilsvarende fullmakt og slutter seg til avtalen.

3. *Ordfører får fullmakt til å inngå avtale med SKS Eiendom AS om at tvisten om vedtektene i Nord-Salten Kraftlag A/L skal avgjøres av en voldgiftsrett. Det forutsettes at ordførerne i de øvrige tre eierkommuner har tilsvarende fullmakt og slutter seg til avtalen.*

For en detaljert beskrivelse av bakgrunnen/forhistorien for saken henvises det til Salten tingretts dom av 20. mai 2005 og Hålogaland lagmannsretts dom av 20. mars 2006. Dette er omfattende dokumenter som ikke sendes ut men som kan fås ved henvendelse til saksbehandler.

Etter kommunestyremøtene i oktober 2006 ble forhandlingene med SKS gjenopptatt og etter avholdelse av forhandlingsmøter konkluderte daværende Forhandlingsutvalg med at det ikke var grunnlag for å forhandle frem en avtale med SKS med sikte på fremleggelse for kommunestyremøtene. En rekke løsningsalternativer som ble forelagt kommunestyrene i oktober 2006 – bl.a. spørsmål om utløsning av SKS og løsningen av tvisten ved voldgift – ble også avvist fra SKS' side under forhandlingene. Det daværende Forhandlingsutvalget konkluderte med å avvente behandlingen av Samvirkeutvalgets forslag til ny samvirkelov. Etter at samvirkelova var vedtatt og trådt i kraft, og det i mellomtiden hadde blitt fastsatt nye regler om hjemfall, kom Forhandlingsutvalget igjen sammen for å ta stilling til spørsmålet om det skulle gjenopptas forhandlinger med SKS og om forhandlingene også skulle omfatte omdanning av NSK til aksjeselskap, slik SKS tidligere har uttrykt som sitt primære ønske.

Det er forhandlet frem utkast til avtale mellom kommunene og SKS om omdanning til aksjeselskap, og det er også forhandlet kommunene imellom om fordeling av aksjene i et aksjeselskap. Utkast til avtale og nye vedtekter vedlegges som Bilag 1. Utkastene vil bli grundig gjennomgått på det felles kommunestyremøtet den 30. mars 2009 av advokat Ulf Larsen som har bistått Forhandlingsutvalget i forhandlingene med SKS. Som grunnlag for avtalen om fordeling av aksjer kommunene imellom er det innhentet en juridisk betenkning fra professor dr. juris Johan Giertsen ved Universitetet i Bergen, juridisk fakultet. Betenkningen vedlegges som Bilag 2. Professor Giertsen er spesialist i selskapsrett/samvirkerett og var bl.a. medlem av Samvirkelovutvalget som forberedte samvirkelova av 2007. Professor Giertsen vil også delta under det felles kommunestyremøtet den 30. mars for å redegjøre for sin vurdering av spørsmålet om fordeling av eierandeler kommunene imellom og forståelsen av vedtektene på dette punktet.

2. Forhistorien til saken.

2.1 Domstolenes behandling

NSK ble stiftet i 1946 med formål *"..å skaffe distriktene i Nord Salten elektrisk energi ved utbygging av Rekvatnanlegget i Hamarøy, eventuelt andre kraftkilder"*. Lagets medlemmer besto av to grupper; kommuner og personlige andelsinnehavere fra de tilsluttede kommunene.

I 1963 vedtok daværende Handels- og skipsfartsdepartementet med hjemmel i aksjeloven av 1957 § 3 annet ledd at NSK skulle unntas fra aksjeloven av 1957. Departementet la til grunn at kraftlaget skulle anses som et samvirkelag selv om kommunene samlet hadde kvalifisert flertall i representantskapet. Når departementet traff sitt dispensasjonsvedtak var det også

fastsatt i vedtektene at ved en eventuell oppløsning skulle nettoformuen fordeles på kommunene i forhold til gjennomsnittet av de siste 10 års strøminntekter i vedkommende kommune. De private andelseiere kunne således ikke blokkere noe vedtak i kraftlaget dersom kommunene var enige, og hadde ingen rett til kraftlagets nettoformue.

I 1990 ble det foretatt en ”rettet emisjon” mot SKS som medførte at SKS mot å betale 3 millioner kroner ble ”eier” av 61,24 % av andelskapitalen i NSK. SKS fikk videre 52,38 % av stemmene i representantskapet. I forbindelse med den ”rettede emisjonen” ble det foretatt betydelige endringer i kraftlagets vedtekter. Om bakgrunnen for den ”rettede emisjonen” vises det til tingrettens dom side 26:

> *”<u>Den historiske utvikling</u>*
>
> *Retten forstår det slik at flere forhold virket sammen på slutten av 1980-tallet og ført til SKS’ inntreden i NSK, ikke minst Norcem’s behov for kraft dersom de skulle forbli i Kjøpsvik og modernisere virksomheten der. Videre var det klare nasjonale og fylkeskommunale politiske føringer om effektivisering av energiproduksjon i form av større enheter organisert som aksjeselskaper. I referat fra møte med departementet i 1989, sies sågar fra departementet at man ikke var helt fornøyd med at NSK bare skulle være datterselskap og ikke fusjoneres inn i SKS. Det ble fra 1990 etablert samarbeid mellom SKS og NSK på forskjellige områder og med fordeler for begge parter. SKS kjøper hele NSK’s produksjon engros og NSK selger strøm i kommisjon til sine kunder.”*

Den ”rettede emisjonen” mot SKS, og drift av kraftlaget som samvirkeforetak, var ment som en midlertidig løsning, jf. tingrettens dom side 26 annet avsnitt:

> *”Forutsetningene i 1990 var at SKS skulle ha en dominerende innflytelse i NSK og dette ble gjennomført ved at SKS fikk flertallet i representantskapet. SKS ble valgt som samarbeidspartner; et annet alternativ var Nordkraft AS, hvilket særlig Tysfjord ønsket. Når man ikke kom i mål i 1990 med fusjon eller aksjeselskap som datterselskap, var det fordi man støtte på en del vanskelig problemstillinger som man trengte lengre tid til å utrede og vurdere, først og fremst av hensyn til kommunene og de private andelseiere. Man valgte derfor å gå veien om fortsatt samvirke, samtidig som en del andre forhold forble uløst. A<u>lle synes enige om at dette var en ”interimsløsning”. SKS fikk gjennom den rettede emisjonen med kr. 3 mill, ca 61 % av andelskapitalen. SKS skulle ha sin andel av de verdier som ble opparbeidet etter 1990, men det betinget at SKS skjøt inn penger i selskapet.</u>” (understreket her)*

I 1990 forutsatte partene en snarlig omdanning av kraftlaget til aksjeselskap, men til kommunens frustrasjon skjedde det lite. Det ble ikke tatt noen initiativ til å komme videre med prosessen verken fra SKS’ eller NSKs side. Etter press fra bl.a. kommunene ble det i 1997 nedsatt en styringsgruppe som skulle utrede et forslag til omdanning av NSK til aksjeselskap.

I 1998 ble NSK foreslått omdannet til aksjeselskap, men man oppnådde ikke tilstrekkelig flertall for omdanning til aksjeselskap i representantskapet.

Etter at forslaget om omdanning til aksjeselskap ble nedstemt, reiste NSK overfor Nærings- og handelsdepartementet spørsmål om NSK i realiteten var et ikke-registrert aksjeselskap og anmodet om departementets syn på dette. Departementet kom i april 1999 til at NSK var et samvirkelag med ulovlige vedtekter. Departementet ga uttrykk for at alle andelseiere hadde en plikt til å sørge for at selskapets vedtekter ble brakt i samsvar med samvirkeprinsippene.

Etter at departementets uttalelse forelå ble det igangsatt en intern prosess i styret i NSK, i samråd med andelseierne, for å utrede forslag til vedtektsendringer for NSK og et nytt grunnlag for eventuell omdanning til aksjeselskap. Etter at det ble konstatert at det heller ikke denne gangen var tilstrekkelig flertall for å omdanne NSK til aksjeselskap, fremmet styret den 28. februar 2003 et enstemmig forslag til nye vedtekter for NSK.

Endringsforslaget ville medføre at SKS mistet flertall i representantskapet og SKS ville heller ikke ha negativt flertall på noen beslutning i NSK. I mellomtiden endret imidlertid SKS standpunkt og dette fremgår av brev datert 19. mai 2003 fra SKS til kommunene:

> *"Utifra de avtaler m.v. som ble inngått ved SKS' inntreden 1991 vil vi samtidig gjøre det klart at vi på representantskapsmøtet den 25.06.03 <u>vil stemme mot forslag som reduserer SKS' innflytelse i NSK</u>." (understreket her)*

Styrets forslag om endring av vedtektene falt med 11 (SKS) mot 10 (alle øvrige stemmeberettigede) stemmer på representantskapsmøtet den 25. juni 2003. Fra protokollen gjengis:

> *"Protokolltilførsel fra Tysfjord, Hamarøy, Steigen, Sørfold og de private medlemmer.*
>
> *"Mindretallet forbeholder seg retten til å bringe forslaget om endring av vedtektene inn for domstolen."*
>
> *Protokolltilførsel fra Salten Kraftsamband AS.*
>
> *Til representantskapsmøte i Nord-Salten Kraftlag A/L.*
>
> *Spørsmålet om endring av vedtektene må sees i sammenheng med eiernes og Kraftlagets samlede interesser, herunder hensyntatt de avtaler som lå til grunn for Salten Kraftsamsbands inntreden i Kraftlaget.*
>
> *Fra vårt ståsted vil det mest naturlige være at Kraftlaget blir omdannet til aksjeselskap, men vi er også åpne for å vurdere mulighetene for andre måter å ivareta eiernes interesse på.*
>
> *Etter vår mening er det feil tilnærming til selskapets utfordringer å se isolert på vedtektenes § 7. Vi kan heller ikke se at det fra en rettslig synsvinkel er påkrevet med en slik isolert tilnærming. Eventuelle endringer i eiernes innflytelse i Kraftlaget må vurderes i et helhetsbilde. Salten Kraftsamband deltar gjerne i videre drøftelser om organisering og styring av Kraftlaget."*

Som det fremgår tok kommunene og de private andelseierne den 25. juni 2003 forbehold om *".. å bringe forslaget om endring av vedtektene inn for domstolen"* og dette ble fulgt opp.

Kommunene vant ikke fram med sitt søksmål, lagmannsrettens hovedkonklusjon var at tvisten var for *"uferdig"* for domstolsbehandling. Kommunene var uenig i lagmannsrettens konklusjon men fikk ikke prøvet sin anke for Høyesterett. Høyesteretts kjæremålsutvalg la til grunn at saken ikke hadde tilstrekkelig prinsipiell betydning til at Høyesterett burde prøve anken.

2.2 Hva har kommunene oppnådd med rettssaken?

Det er betimelig for kommunestyremedlemmene å reise spørsmålet om søksmålet mot SKS har vært fullstendig bortkastet. Kommunene har ikke oppnådd noe gjennom den rettslige prøvingen for tingretten og lagmannsretten. Dersom kommunene hadde fått medhold ville saken ha vært løst.

Saken vurderes imidlertid ikke som bortkastet, gjennom domstolsbehandlingen har kommunene oppnådd flere ting:

* For det første har kommunene demonstrert en evne og vilje til å stå sammen overfor SKS på en måte som er ny i NSK-sammenheng. Det faktum at samtlige fire kommuner har stått sammen har utvilsomt bedret forhandlingsposisjonen overfor SKS.

* Man har fått SKS til å begrunne og argumentere for det standpunktet som ble inntatt i juni 2003 når SKS som eneste andelseier stemte mot styrets enstemmige forslag til vedtektsendringer med den begrunnelsen at SKS vil stemme mot *"forslag som reduserer SKS' innflytelse i NSK"*.

* SKS har endret standpunkt etter hvert som saken har blitt behandlet i de forskjellige rettsinstansene. Dette er klart et resultat av kommunenes rettslige argumentasjon. Fra saken ble behandlet første gang i tingretten og til saken ble behandlet skriftlig for Høyesterett har SKS moderert sitt standpunkt på vesentlige punkter.

* Gjennom domstolsbehandlingen har man fått mye informasjon om sakens bakgrunn og forhistorie og denne informasjonen vil man ha stor nytte av f.eks. dersom NSK skal omdannes til aksjeselskap og det oppstår tvist om fordelingen av aksjer m.v.

* Kommunene har – fordi saken har stått for domstolene – parallelt med domstolsbehandlingen fått fremforhandlet en avtale med SKS som er vesentlig bedre enn det SKS inviterte til under representantskapsmøtet i juni 2003. Det er ikke tvilsomt at det faktum at saken løpende har stått for behandling i domstolene har medvirket til å legge et press på SKS for å finne fram til en minnelig avtale.

3. Hvorfor omdanne NSK til aksjeselskap?

Kommunene har tidligere vurdert det slik at et nærliggende alternativ var at NSK fortsatte som samvirkelag med nye lovlige vedtekter.

Basert på de juridiske vurderinger som er foretatt har Forhandlingsutvalget vurdert det slik at bestemmelsene i den nye samvirkelova (lov nr. 81 2007) sammenholdt med de nye hjemfallsreglene i industrikonsesjonsloven er til hinder for at NSK fortsetter som samvirkeforetak. Poenget er at samvirkelova i § 135 har ufravikelige regler om hvordan selskapsformuen skal fordeles ved en oppløsning, og NSK vil ha en plikt til å tilpasse sine vedtekter til den nye samvirkelova innen 5 år etter lovens ikrafttredelse, jf. overgangsregelen i samvirkelova § 163:

*"**§ 163.** Overgangsreglar*

1. *Samvirkelag eller økonomiske foreiningar som er stifta før lova blir sett i verk, er ikkje underlagde lova før det har gått fem år frå iverksetjinga. Årsmøtet kan med fleirtal som for vedtektsendring vedta at samanslutninga skal registrerast som samvirkeforetak (SA) i Foretaksregisteret på eit tidlegare tidspunkt. Samanslutninga skal i så fall meldast til Foretaksregisteret innan tre månader etter at vedtaket er gjort. Elles fell vedtaket bort. Foretaket er underlagt lova frå registreringstidspunktet.*
2. *Samvirkelag og økonomiske foreiningar som er stifta før lova blir sett i verk, skal bringe vedtektene i samsvar med lova innan fem år etter iverksetjinga, eller innan eit eventuelt tidlegare tidspunkt etter nr. 1 andre punktum. Vedtektsendringane skal meldast til Foretaksregisteret.*

   Vedtektsendringar som er nødvendige for å bringe vedtektene i samsvar med lova, kan årsmøtet vedta med fleirtal av dei røystene som er gitt. Står røystetalet likt, avgjer møteleiaren kva vedtaket skal gå ut på, sjølv om møteleiaren ikkje har røysterett.

   Er vedtektene ikkje brakt i samsvar med lova innan fristen etter første ledd, og gjer ikkje foretaket dei nødvendige endringane etter krav frå Foretaksregisteret, skal tingretten etter melding frå Foretaksregisteret vedta foretaket oppløyst. Føresegnene i §§ 141 til 144 gjeld tilsvarande."(understreket her)

Det følger av bestemmelsen i § 135 fjerde og femte ledd hvordan formuen skal fordeles ved en eventuell oppløsning, bestemmelsen regulerer i realiteten andelseiernes rett til selskapsformuen:

> *"(4) Gjenverande midlar utover dette skal gå til samvirkeformål eller allmennyttige formål. I eit sekundærsamvirke [3] skal midlane i staden fordelast på dei som er medlemmar på oppløysingstidspunktet, dersom ikkje noko anna følgjer av vedtektene. Føresegnene i femte ledd andre og tredje punktum gjeld i så fall tilsvarande.*
>
> *(5) Vedtektene [4] kan fastsetje at dei gjenverande midlane heilt eller delvis skal gå til dei som er medlemmar på oppløysingstidspunktet, eventuelt også tidlegare medlemmar. Fordelinga av midlane må i tilfelle skje på grunnlag av deira omsetning med foretaket dei siste fem åra. Vedtektene kan fastsetje ein annan periode enn fem år, likevel ikkje under eitt år." (understreket her)*

Bestemmelsen er *ufravikelig*, og fastsetter at selskapsformuen skal fordeles på andelseierne etter samhandelen med kraftlaget. Bestemmelsen i gjeldende vedtekter er ikke - og har aldri vært - i samsvar med denne fordelingsregelen.

Dersom kommunene ikke lenger skal ha rett til selskapsformuen ved en oppløsning i samsvar med gjeldende vedtekter, vil NSK ikke lenger oppfylle vilkårene for evigvarende konsesjoner i industrikonsesjonsloven § 2 første ledd:

> *"**§ 2.** Foretak organisert etter lov om statsforetak,* [1] *norske kommuner og fylkeskommuner kan få konsesjon til å erverve eiendomsrett til vannfall på de nærmere betingelser Kongen fastsetter. Konsesjon kan også gis til bestemt selskap, foretak, lag eller sammenslutning som direkte eller indirekte er eid av et statsforetak eller en eller flere kommuner eller fylkeskommuner på en slik måte at statsforetaket, kommunen eller fylkeskommunen alene eller sammen direkte eller indirekte innehar minst to tredeler av kapitalen og stemmene og organiseringen er slik at det åpenbart foreligger reelt offentlig eierskap."(understreket her)*

Poenget er at NSK ved en endring av vedtektene i samsvar med samvirkelova § 135 ikke lenger kan anses eid med minst 2/3 av kommunene/SKS (offentlige eiere), og da oppfyller ikke NSK vilkåret i industrikonsesjonsloven for å få evigvarende konsesjoner.

På denne bakgrunnen konkluderte Forhandlingsutvalget med at fortsatt drift som samvirkelag ikke er et aktuelt alternativ.

4. Avtale med SKS om omdanning av NSK til aksjeselskap

SKS og kommunene har forhandlet fram en avtale som forhandlingsutvalgene vil anbefale overfor sine besluttende organer (styre og kommunestyre). Utkast til avtale med vedlegg følger vedlagt som Bilag 1. Utkastet vil bli grundig gjennomgått på det felles kommunestyremøtet den 30. mars 2009, og det anses på denne bakgrunnen tilstrekkelig å redegjøre for hovedpunktene i forslaget i saksfremstillingen.

Partene er enige om at NSK skal omdannes til AS så snart det er praktisk mulig.

Partene er enige om fordelingen av aksjer i aksjeselskapet, 60 % til kommunene, 25 % til nettkundene og 15 % til SKS. Dette innebærer bl.a. at kommunene samlet vil ha flertall på generalforsamlingen i aksjeselskapet.

Partene er enige om at hver kommune, SKS og de private andelseiere i utgangspunktet skal ha rett til å utpeke ett medlem av styret i selskapet. Dette innebærer at kommunene samlet vil ha flertall i styret.

Partene er enige om at kraftlagets hovedadministrasjon fortsatt skal ligge i Hamarøy kommune.

Partene er enige om at SKS på sikt skal kunne øke sin eierandel, ved bl.a. fortrinnsrett til å kjøpe private aksjer som ønskes solgt og fortrinnsrett ved kapitalforhøyelse.

Partene er enige om at visse grunnleggende beslutninger, for eksempel fusjon av aksjeselskapet, ikke kan treffes mot SKS' stemmer.

Partene er enige om en utbyttepolitikk i selskapet som sikrer stabil og forutsigbar avkastning på kapitalen.

Som vedlegg til avtaleutkastet følger også utkast til nye samvirkevedtekter for NSK og utkast til vedtekter for aksjeselskapet. For så vidt gjelder nye samvirkevedtekter har partene lagt til grunn at man begrenser seg til de vedtektsendringer som er nødvendige for å tilpasse vedtektene til en omdanning til aksjeselskap. Når det gjelder utkast til vedtekter for aksjeselskapet har vedtektene karakter av minimumsvedtekter, med unntak av at noen sentrale bestemmelser i utkastet til avtale mellom kommunene og SKS også er inntatt i aksjeselskapets vedtekter. Utkastene vil bli forklart og kommentert nærmere på det felles kommunestyremøtet.

5. Fordelingen av aksjer i aksjeselskapet

5.1 Utgangspunkter

Gjeldende vedtekter har ingen uttrykkelig regulering. § 14 i de opprinnelige vedtektene for Nord-Salten Kraftlag fra 1946 regulerte oppløsning av selskapet og sa:

> *"I tilfelle lagets oppløsning skal lagets nettoformue etter at all gjeld er dekket og de personlige andelsinnehavere utløst med andelenes pålydende beløp, fordeles mellem de tilsuttede kommuner i forhold til gjennomsnittet av de siste 10 års strøminntekter i vedkommende kommune."*

Vedtektsbestemmelsen gjaldt frem til 1. januar 1968.

I 1967 ble vedtektene endret på flere punkter og bestemmelsen om fordeling av formuen ved oppløsning falt ut uten at det ble tatt inn en ny fordelingsnøkkel, og § 14 siste ledd lød slik fra 1. januar 1968:

> *"Oppstår det tvist om hvorledes det ved oppløsningen skal forholdes med kraftlagets forpliktelser, eiendeler, grunnrettigheter eller andre aktiva, avgjøres tvisten med bindende virkning av vedkommende departement."*

Det finnes ingen dokumentasjon som tilsier at det var et ønske om at den opprinnelige fordelingsregelen skulle endres. Det må legges til grunn at fordelingsregelen i § 14 falt ut uten at man ønsket å endre fordelingsregelen.

Bestemmelsen ble også endret i forbindelse med SKS' inntreden i NSK, men heller ikke ved denne endringen finner man holdepunkter for hvordan nettoformuen skal fordeles mellom kommunene. Gjeldende vedtekters § 14 har ingen fordelingsnøkkel men forutsetter at eierne

skal få kompensert *”..de merverdier utover andelskapitalen som de har bidratt med i kraftlaget”*.

5.2 Fordelingen kommunene imellom

Forhandlingsutvalget har innhentet en uavhengig vurdering fra professor dr. juris Johan Giertsen ved Universitetet i Bergen til hjelp for forhandlingene om eierandeler kommunene imellom. Professor Giertsen var medlem av Samvirkelovutvalget og har selskapsrett og samvirkerett som et av sine spesialområder. Bakgrunnen for oppdraget er beskrevet i omforent oppdragbeskrivelse fra kommunene, og det er stilt en betydelig mengde skriftlig dokumentasjon til disposisjon for professor Giertsen. Hver kommune har fått anledning til å komme med innspill til professor Giertsen, og det ble avholdt møte mellom kommunenes forhandlingsutvalg og professor Giertsen 18. desember 2008.

Professor Giertsen har avgitt sin betenkning 10. februar 2009, jf. Bilag 2, og har konkludert slik på side 10:

> *”Samhandlingsprinsippet i henhold til 1946-vedtektene gjelder ved omdannelse av Nord-Salten Kraftlag A/L til aksjeselskap som grunnlag for å fordele kommunenes 60% i selskapet. Avvik som følge av plikter som vertskommune eller garantiansvar kan ikke legges til grunn. Alle lagets kunder må telle med når fordelingen skal fastsettes.”*

Professor Giertsen vil svare på spørsmål og utdype sine vurderinger idet han vil delta på det felles kommunestyremøtet den 30. mars 2009. Utkast til avtale om fordeling av eierandeler mellom kommunene vil bli presentert for kommunestyremøtene på møtet den 30. mars 2009, idet avtaleforslaget med eksakt angivelse av eierfordelingen ikke er helt ferdigstilt på tidspunktet for utsendelse av saksfremstillingen.

5.3 De private andelseierne

De private andelseierne har fra stiftelsen ikke hatt noen eiendomsrett til kraftlagets formue, utover andelsinnskuddet. Etter 1966 har det ikke vært tatt opp nye private andelseiere, og fra 1. januar 1968 har det i vedtektene uttrykkelig fremgått at overdragelse av andeler har vært betinget av styrets (og senere fra 1990) representantskapets samtykke.

Etter at SKS trådte inn som andelseiere i 1990 oppfordret styret i NSK private andelseiere til å la sine andeler i NSK innløse til pålydende. Dette skjedde som ledd i den planlagte integreringen mellom SKS og NSK. En rekke private andelseiere fulgte fra 1990 styrets oppfordring om å innløse andelene til pålydende.

De nye hjemfallsreglene begrenser hvor mye private kan eie, maks 1/3. Etter avtalen mellom SKS og kommunene skal nettkundene i kraftlaget få 25 % av aksjene basert på samhandel med kraftlaget de siste 5 årene før oppløsning. Samhandelen beregnes med utgangspunkt i nettleie og kraftkjøp.

De private andelseiernes representanter stemte i juni 2003, etter forutgående forhandlinger, for et forslag til endring av kraftlagets vedtekter som bl.a. innebar:

1) En fordeling av formuen i tråd med det SKS og kommunene nå er enige om, utkastet § 14.
2) Alle nettkunder kunne bli medlemmer i kraftlaget og få aksjer ved omdanning, utkastet § 1 jf. § 14.
3) De private valgte 1 styremedlem med varamedlem, jf. utkastet § 10.

Kommunene og SKS har lagt til grunn at så lenge de private/nettkundenes rettsstilling ikke svekkes, sammenlignet med utkastet fra juni 2003, har det ikke vært behov for å avklare forhandlingsløsninger med de private/nettkundene.

I forkant av behandlingen i kommunestyremøtene 30. mars 2009 har det vært avholdt informasjonsmøter mellom kommunene/SKS og interesserte private andelseiere om utkastet til avtale om omdanning til aksjeselskap.

6 Oppsummering - anbefaling

Det anbefales på denne bakgrunnen at de fire kommunene gir sin tilslutning til det forslaget til avtale om omdanning av NSK til aksjeselskap som foreligger, herunder inngåelse av endelig avtale mellom kommunene om fordeling av eierandeler m.v. i tråd med det forslaget som vil bli endelig presentert for kommunestyrene den 30. mars 2009.

Bilag 1: Utkast til avtale m.v. med SKS Eiendom AS
Bilag 2: Betenkning fra professor Johan Giertsen datert 10. februar 2009